

Laatusuosituksia koulujen etäopetukseen

#oppilaanoikeus

1

Oppilaalla on oikeus saada opettajalta päivittäin tukea oppimiselleen.

2

Oppilaalla on oikeus jutella opettajan kanssa ja saada sanallista palautetta työskentelystään.

3

Oppilaalla on oikeus tuntea kuuluvansa luokkayhteisöön.

Perusasteella oppimisen keskeinen laatutekijä on opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus. Etäoppimisessa vuorovaikutus on monin tavoin haastavampaa, mutta vähintään yhtä tärkeää kuin luokkatyöskentelyssä. Oppilaalla on etätyöskentelyn aikana oltava tunne siitä, että opettaja on hänen tukenaan päivittäisessä koulutyöskentelyssä ja oppilas on edelleen koululuokkansa jäsen.

Opetusta voidaan toteuttaa verkon välityksellä joko synkronisesti eli samanaikaisesti tai ajasta ja paikasta riippumattomasti eli asynkronisesti. Asynkronisessa opetuksessa opettaja lähettää tehtäviä, nauhoittaa opetusvideoita ja oppilas tekee ne ajankohtana, joka parhaiten sopii hänelle. Kummassakin tapauksessa oppilaan on saatava oppimiseensa liittyvää tukea ja palautetta. Asynkronisessa työskentelyssä palaute voi perustua yhdessä laadittuun matriisiin, kommentointiin tai vaikkapa video- tai äänipalautteeseen.

Etäopetus hyötyy verkko-opetuksesta, mutta perusasteella on syytä käyttää paljon sellaisia tehtäviä, joiden tekeminen saa oppijat liikkeelle ja pois tietokone-ruudun äärestä. Tehtävä voi olla esimerkiksi adjektiivien kertaaminen tekemällä omaa lemmikkiä kuvaileva videoleike. Myös kuvataiteen, biologian postereiden tai vihkotyön sähköinen dokumentointi onnistuu puhelimella valokuvaten. Suurimmalla osalla Suomen peruskoululaisista on käytössä tehtävien palautuskanavaksi sopiva verkkoympäristö, kuten Teams, Google Classroom, Qridi, Peda.net tai muu vastaava.

#huoltajanoikeus

4

Huoltajalla on oikeus tietää koulutyön suunnitelmista ajoissa.

5

Huoltajalla on oikeus saada tietoa lapsen työskentelyn onnistumisesta.

Oppilaan lisäksi huoltajalla on oikeus saada tietoa oppilaan koulutyöskentelystä ja etätyöskentelyn suunnitelmista. Vaikka opettajilla onkin vastuu lasten ja nuorten opiskelusta, on huoltajan tai huoltajien rooli erittäin merkittävä etäjakson aikana. Monissa perheissä sovitetaan yhteen usean lapsen ja huoltajan etäopiskelua ja etätyötä. Sen vuoksi on tärkeää, että kodeissa tiedetään hyvissä ajoin tulevien päivien tehtävät materiaali- ja välinetarpeineen.

Opetustuokioiden lisäksi opettajan on oltava oppilaan ja huoltajan tavoitettavissa koulupäivien aikana. Kaikkien kannalta on selkeintä se, että opettaja ilmoittaa päivittäiset online-ajat, jolloin hän on tavoitettavissa verkon tai puhelimen kautta. Koulussa voi olla myös keskitetty opettajien puhelinpäivystys. Näin oppilaalla on mahdollista tarkentaa tehtävien antoja tai kysyä neuvoa niiden tekemisessä. Tämä välitön viestintä vähentää myös koulun ja kotien eristyneisyyttä ja luo turvallisuuden tunnetta kaikille osapuolille.

#opettajanoikeus

6

Opettajalla on oikeus ammatilliseen tukeen ja opettamisen työrauhaan.

7

Opettajalla on oikeus tuntea kuuluvansa kouluyhteisöön.

Opettajan päätyö on opettaa oppilaita. Tekninen tuki ei ole opettajan tehtävä, vaan tuki on organisoitava koulun tai koulutuksen järjestäjän toimesta. Oppilaiden, huoltajien ja opettajien on tiedettävä, kenen puoleen he pystyvät teknisissä kysymyksissä kääntymään.

Myös opettaja tarvitsee ammatillista tukea. Kouluissa on hyvä sopia viikoittaiset tapaamiset verkkoalustalla ja valmistella ne suunnitteluryhmän kanssa siten, että esityslistat voidaan jakaa verkossa ennen kokousta. Kokousten avulla edistetään koulun hallintoa, ammatillista kehittymistä sekä luodaan tila akuuteille kysymyksille. Samalla tarjoutuu tilaisuus vapaamuotoiseen ideointiin, syntymäpäiväjuhliin sekä vaikkapa taukojumpalle. Yhteisöllisyyden vaaliminen on erittäin tärkeää myös etätyössä!

Tausta-aineisto: [Edutopia. What Teachers in China Have Learned in the Past Month](#). 20.3.2020. Julkaistu 13.3.2020.

Suosituksien laadittu osana OpenDigi - opettajat oppimistaitojen ja digipedagogiikan kehittäjäyhteisössä -hankkeen toimintaa (OKM).